

תורה שבעל-פה

בית, חינוך ומשפחה — יחידה לעולים חדשים

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	(16x4)	—	64	נקודות
פרק שני					
או	—	(12x3)	—	36	נקודות
פרק שלישי					
סה"כ	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (64 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. זוגיות ומצוות "פרו ורבו"

- א. (1) הרב אליהו דסלר ציטט את דברי המדרש שלפניך:
 "כל שאין לו אישה... אינו אדם שלם" (בראשית רבה יז, ב).
 הסבר מדוע אדם שאין לו אישה אינו אדם שלם.
- (2) על פי הרב אליהו דסלר, הסבר מה גורם לאהבה בין בני זוג, ומה גורם לדעיכת האהבה ביניהם.
- (9 נקודות)
- ב. על פי ספר החינוך, הסבר את הטעם למצוות פרייה ורבייה, וכתוב מדוע מצווה זו היא "מצווה גדולה". (7 נקודות)

2. יצר ויצירה

- א. "וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד" (בראשית, א', ל"א).
 (1) מהו הדבר שנאמר עליו "טוב"?
 (2) מהו הדבר שנאמר עליו "מאד", ומדוע הוא "טוב מאד"? (5 נקודות)
- ב. לפי הרב שלמה אבינר, התמודדות עם יצר הרע יכולה לחזק את האדם ולעשותו שלם יותר. הסבר את דעת הרב אבינר. (5 נקודות)
- ג. "כדי להדליק אש גדולה אין צורך ביותר מגפרור אחד" (הרב אלימלך בר שאול).
 הסבר משל זה, והסבר את הנמשל בהקשר של איסור קרבה (נגיעה). (6 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

3. נישואין

- א. (1)** במעמד הקידושין החתן אומר לכלה "הרי את מקודשת לי".
הסבר את המשמעות של אמירה זו.
- (2)** "בהרבה מקומות נהגו שכותבים וחותמים שטר הכתובה בשני טפסים. טופס אחד נמסר לידי הכלה" (הרב בנימין אדלר).
כתוב מה עושים בטופס שטר הכתובה השני, והסבר את הטעם לכך.
(9 נקודות)
- ב. (1)** יש מנהג שלפיו כלה מכסה את ראשה במהלך החתונה.
כתוב נימוק למנהג זה.
- (2)** בשבעת הימים שלאחר החתונה מברכים שבע ברכות, בכל סעודה שהחתן והכלה משתתפים בה.
מה הם שני התנאים הנדרשים כדי לברך שבע ברכות בסעודה כזאת?
(7 נקודות)

4. מחויבויות שבין איש לאשתו

- א. (1)** מהי כתובה, ומהי מטרותה?
- (2)** התורה מחייבת את האיש בשלוש חובות כלפי אשתו.
כתוב בלשונך שתיים מהן.
(7 נקודות)
- ב. (1)** "ואלו מלאכות שהאישה עושה לבעלה..." (כתובות, פרק ה', משנה ה').
כתוב שלוש מלאכות.
- (2)** בימינו חל שינוי בחובת המלאכות של אישה כלפי בעלה.
הסבר שני גורמים לשינוי זה.
(9 נקודות)

5. בניית הבית

א. (1) הסבר מהי התרומה של הדלקת נרות השבת להשכנת שלום בית.

(2) לעני אין כסף לקנות גם נרות שבת וגם נרות חנוכה.

אילו מן הנרות עליו לקנות? הסבר את תשובתך.

(6 נקודות)

ב. "נקי יהיה לביתו שנה אחת ושִׁמַּח את אשתו אשר לקח" (דברים, כ"ד, ה').

(1) לפי רמב"ם, פְּתוּב כיצד יש לקיים את המצווה "נקי יהיה לביתו".

(2) פְּתוּב את השאלה של הרב משה צבי נריה בנוגע למילים "שנה אחת", והסבר את

תשובתו.

(10 נקודות)

/המשך בעמוד 5/

עליך לענות על פרק שני או על פרק שלישי לפי התכנים שלמדת.

פרק שני (36 נקודות)

אם למדת **פרקים א-יא מהחוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה – 12 נקודות).

6. נישואין והרהורי עברה

א. אחד מרבני זמננו קבע כי חברות בין נער לנערה לא מומלצת, והסביר את דבריו באמצעות משל העוסק באילנות.

כתוב את המשל, והסבר את הנמשל. (6 נקודות)

ב. "נישואין אינם בית חולים לסובלים מיצר הרע".

מהו הנימוק לקביעה זו? (6 נקודות)

7. קשר וחיי אישות בין בני זוג

א. כתוב מהי תקשורת טובה בין בני זוג, והדגם כיצד יוצרים תקשורת זו. (6 נקודות)

ב. הקשר הפיזי בין איש לאישה נקרא בלשון נקייה "חיי אישות" ולא "יחסי מין".

הסבר את ההבדל בין שני הכינויים. (6 נקודות)

8. ביסוי ראש

א. הסבר מיהי אישה "העוברת על דת משה" בנוגע לכיסויי ראשה, ומיהי אישה "העוברת על דת

יהודית" בנוגע לכיסויי ראשה. (6 נקודות)

ב. "תנו רבנן: שבעה בנים היו לה לקמחית" (תלמוד בבלי, יומא, מז, ע"א).

(1) מה היה השכר של האישה הקמחית?

(2) בזכות מה קיבלה שכר זה?

(6 נקודות)

9. שאלות קצרות

ענה בקצרה על שלושה מן הסעיפים א-ד (לכל סעיף – 4 נקודות).

- א. אדם המקדש אישה בלי לראותה לפני כן, עלול לעבור על מצוות עשה.
כתוב באיזו מצוות עשה מדובר, והסבר כיצד הוא עלול לעבור על מצווה זו.
- ב. "אמר רב: לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו" (תלמוד בבלי, בבא מציעא, נט, ע"א).
מהי "אונאת אשתו", ומדוע אדם חייב לנהוג כלפי אשתו בזהירות מרובה?
- ג. שכן של נשים, שהן "משמרות ראשי חודשים" (פרקי דרבי אליעזר).
הסבר את הביטוי "משמרות ראשי חודשים", וכתוב בזכות מה קיבלו נשים שכר זה.
- ד. כופים גט על בעל שחייב לגרש את אשתו, ואף מכים אותו – "עד שיאמר רוצה אני".
מדוע הגט כשר אף שההסכמה לגירושין ("רוצה אני") הייתה בכפייה?

/המשך בעמוד 7/

עליך לענות על פרק שני א על פרק שלישי לפי התכנים שלמדת.

פרק שלישי (36 נקודות)

אם למדת **פרקים א-ו, י-יד מהחוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 10-13 (לכל שאלה – 12 נקודות).

10. נישואין והרהורי עברה

א. אחד מרבני זמננו קבע כי חברות בין נער לנערה לא מומלצת, והסביר את דבריו באמצעות משל העוסק באילנות.

כתוב את המשל, והסבר את הנמשל. (6 נקודות)

ב. "נישואין אינם בית חולים לסובלים מיצר הרע".

מהו הנימוק לקביעה זו? (6 נקודות)

11. קשר וחיי אישות בין בני זוג

א. כתוב מהי תקשורת טובה בין בני זוג, והדגם כיצד יוצרים תקשורת זו. (6 נקודות)

ב. הקשר הפיזי בין איש לאישה נקרא בלשון נקייה "חיי אישות" ולא "יחסי מין".

הסבר את ההבדל בין שני הכינויים. (6 נקודות)

12. התנהלותה של משפחה

א. פוסקים בני זמננו קבעו שנשים חייבות ללמוד תורה. כתוב שני נימוקים לחיוב זה.

(7 נקודות)

ב. מה היה סדר העדיפויות של בני גד ובני ראובן בנוגע לרכוש ומשפחה,

ומהו סדר העדיפויות הנכון, על פי משה רבנו? (5 נקודות)

13. שאלות קצרות

ענה בקצרה על שלושה מן הסעיפים א-ד (לכל סעיף – 4 נקודות).

- א.** אדם המקדש אישה בלי לראותה לפני כן, עלול לעבור על מצוות עשה.
כתוב באיזו מצוות עשה מדובר, והסבר כיצד הוא עלול לעבור על מצווה זו.
- ב.** "אמר רב: לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו" (תלמוד בבלי, בבא מציעא, נט, ע"א).
מהי "אונאת אשתו", ומדוע אדם חייב לנהוג כלפי אשתו בזהירות מרובה?
- ג.** כופים גט על בעל שחייב לגרש את אשתו, ואף מכים אותו – "עד שיאמר רוצה אני".
מדוע הגט כשר אף שההסכמה לגירושין ("רוצה אני") הייתה בכפייה?
- ד.** מדוע חשוב להפנות "שאלת רב" בענייני אישות לרב שמכיר את השואל היכרות קרובה?

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך